

KURBANLARA ACIYANLAR

İnsan, çoğu zaman kendi fikrini ölçü alarak değerlendirmelerde bulunur ve yine çoğu zaman yanılır. Meselâ, meleklerin ne ile beslendiklerini, hayatlarını nasıl devam ettirdiklerini düşündüğünde, onları da sanki mideleri ve ciğerleri olan, gıdasız ve havasız yaşayamayan canlılar zanneder. Onların nurdan varlıklar olduğunu nazara almaz. Kendi ruhunun da gıdaya ve havaya muhtaç olmadan varlığını sürdürdüğünü hiç düşünmez.

Aynı yanlış kıyas hayvanların kesiminde de karşımıza çıkıyor. İnsan, idama götürülen bir insanla, kesime götürülen bir hayvan arasındaki büyük farkı görmezlikten gelir. Ben kesimini bekleyen hayvanların aralarında sürdürdükleri “ot kavgalarını” çok seyretmişimdir.

Bu konuda, Nur Külliyyatında şu açıklamalara yer verilir:

“Hattâ kesilmek için yatırılan bir hayvan, birşey hissetmez. Yalnız bıçak kestiği vakit hissetmek ister; fakat, o his dahi gider, o elemden de kurtulur. Demek en büyük bir rahmet, bir şefkat-i ilâhiye, gaybı bildirmemektedir ve başa gelen şeyleri setretmektedir. Hususan mâsum hayvanlar hakkında daha mükemmeldir.”(1)

Hayvanda akıl olmadığı için ölümü hiç düşünmez; dünyadan ayrılmak gibi bir problemi yoktur. Sadece kesime yakın bir şeyler hisseder gibi olur.

Cenâb-ı Hak, sonsuz hikmetiyle hayvanlar âlemini **“et yiyenler ve bitkiyle beslenenler”** olmak üzere iki kısma ayırmıştır. Bütün hayvanlar ot yeselerdi, bütün hayvanların cenazeleri ortada kalacaktı. Bu faraziyeye göre, böcekler de et yemeyeceklerinden bir buçuk milyonu aşan hayvan türlerinin bütün cenazeleri yeryüzünde açıkta bırakılacaktı, yahut hepsi toprağa gömüleceklerdi ve orada öylece kalacaklardı.

İlâhî hikmet, hayvanların bir kısmını diğerlerine rızık yapmakla hem **Rezzak** ismini tecelli ettirmekte, hem de Kuddüs isminin tecellisiyle yeryüzünün temizliği ve nezafeti sağlanmış olmaktadır.

Konunun bir başka yönü:

Her canlının kendine mahsus tespihi ve ibadeti vardır. Bu görevini yapan ve bu

dünyadan göçme zamanı gelen bir canlıyı bir başka hayvanın parçalayıp yemesinden, yahut insanların yaptığı gibi kesip yemelerinden rahatsızlık duyanlar şunu unutuyorlar:

Bir insanın bir başkası tarafından öldürülmesiyle bir hayvanın kesilip yenilmesi arasında şöyle önemli bir fark vardır:

“İnsan, öldürülmeyip hayatta kalsaydı şu ibadetleri yapabilir, şu hayırları işleyebilir ve şu ilimleri tahsil ederek kemale erebilirdi. Manevî terakkisinde büyük yol alabilirdi. Yahut, isyan yolundan dönerek ıslah olabilir.” diye düşünebiliriz. Ama, hayvanlar için böyle bir terakki ve tekâmül söz konusu değil. O hayvan, kesilip yenilmekle hem **Rezzak** isminin tecellisine bir vesile olur, hem de bir insanın bedeninde hücre olmakla onun yapacağı ibadetlerde bir bakıma hissedar olur.

Kurban kesimine karşı çıkılmasının mantığını anlamak mümkün değildir. Zira, besicilik, tavukçuluk, balıkçılık ayrı birer sektördürler ve bir çok insan, geçimini bu yollarla temin etmektedir. Kurbanı karşı olanların sektörlerin tümüne karşı olmaları gerekir.

Madem ki, bu hayvanlar kesilecekler, kombinada kesilip kasaplarda satılmalarıyla, kurban olarak kesilip yenilmeleri, yahut fakirlere dağıtılmaları, hayvanlar açısından bir fark olduğu düşünülemez.

O halde, burada esas olarak, hayvanlara acımak değil, kurban ibadetine karşı çıkmak söz konusu oluyor.

İnsanı ana rahminde, kuzuyu koyunun rahminde terbiye edip büyüten, her ikisine de layık oldukları organları rahmetiyle takan, onlara görme ve işitme duyguları veren, sindirim ve solunum sistemleri ihsan eden Allah, bu iki farklı misafirini dünyaya getirip, besleyip büyüttükten sonra bunlardan birinin diğerine rızık olmasını dilemişse buna kim, ne hakla karşı çıkabilir?!..

Akıl nimetiyle ve yeryüzünün halifesi olmakla şereflendirilen insanın ne ağacı kesmesine, ne ata binmesine, ne arının balını yemesine, ne koyunun sütünü içmesine karışmak kimseye düşmez. Kurbanı karşı çıkanların, bütün bunlara da karşı çıkmaları gerekir.

Vaktiyle şöyle kısa bir yazı kâleme almıştım:

“Ceylan için aslan korkunç bir mahluk, aslan için ceylan güzel bir sofa.

İnsan bu iki farklı değerlendirmede ceylandan yana çıkar. Ne var ki, bunu yaparken az önce kesip pişirdiği bir tavuğu yemekle meşguldür.”

Kurbanların diğer hayvanlardan farklı olarak, ahrette cisimleriyle de cennette bulunacaklarına inanan bir insanın, kurbanlara acımak yerine, kurban olarak kesilmeyen hayvanlara acıması gerekir. Zira bu ikinciler, diğer bütün canlı türleri gibi ahrette sadece ruhen ve manen zevk alacaklar, bedenî zevkleri tadamayacaklardır.

Niçin böyle oluyor diye bir soru sorma hakkına da sahip değiliz. Zira, bu ikinci sınıf hayvanlara acımamız halinde, bu defa, kurban olamayan diğer hayvanlar karşımıza çıkarlar. Böceklerden kartallara, sincaplardan balinalara kadar bütün hayvan türleri de ahrette cismen dirilmek isterler. Bütün bunlara verilecek tek cevabımız vardır:

Bu icraatlar İlâhî takdir ile böyle tanzim edilmişlerdir. Her varlık, Üstat Hazretlerinin güzelce beyan ettiği gibi, kendisine verilen vücut mertebesinin hakkını eda etmekle mükelleftir. Öncelikle her varlık yokluktan kurtulmanın sefasını sürmeli, kendisine daha ileri mertebelerin verilmemesi sebebiyle kadere itiraz yoluna girmemelidir. Zaten insan dışında hiçbir canlıdan böyle bir itiraz yahut soru gelmez, gelemez ve gelmemiştir de.

“Meselâ madenler diyemezler: '*Niçin nebâtî olmadık?*' Şekvâ edemezler; belki vücut-u madeniye mazhar oldukları için, hakları Fâtırına şükrandır.”

“Nebâtat, '*Niçin hayvan olmadım?*' deyip şekvâ edemez. Belki, vücut ile beraber, hayata mazhar olduğu için, hakkı şükrandır.”

“Hayvan ise, '*Niçin insan olmadım?*' diye şikâyet edemez. Belki, hayat ve vücut ile beraber, kıymettar bir ruh cevheri ona verildiği için, onun üstündeki hakkı, şükrandır. Ve hâkezâ, kıyas et.”(2)

Nurlarda geçen iki önemli hakikati naklederek konuyu noktalayalım:

“Mülk sahibi mülkünde dilediđi gibi tasarruf eder.”(3)

“Allah'ın rahmetinden fazla rahmet edilmez.”(4)

Dipnotlar:

(1) bk. [Sualar, On Birinci Şua, Üçüncü Mesele.](#)

(2) bk. [Mektubat, Yirmi Dördüncü Mektup, Birinci Makam.](#)

(3) bk. [age., Yirminci Mektup, Birinci Makam.](#)

(4) bk. [Sözler, Lemeât.](#)